N°. 1780.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6,00.

Brieven, *Zendingen*, franko te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD.

DINGSDAG 11 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels, tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 Oktober.

De begrafenis-wet.

III.

De Regering geeft in hare voordragt van wet een afdoend bewijs, dat bij haar volkomen besef bestaat van het gewigt door Katholieken en Israëlieten aan de kerkelijke begrafenis gehecht. Zij heeft namenlijk het beginsel op den voorgrond gezet, dat elke gezindte het regt heeft om eene eigene begraafplaats op te rigten, welk regt door den burgemeester der gemeente, waar de grond ligt voor het kerkhof aangewezen, aan de gezindte niet mag worden ontzegd, dan alleenig in 't geval die grond niet voldoet aan de eischen der wet. Intusschen bevreemdt ons de vorm, waarin bij art. 13, alinea 2, dat regt erkend werd. Het artikel zegt namelijk, dat de gezindte *verlof* moet vragen aan den burgemeester en de wethouders, en voegt dan daaraan toe, dat het verlof niet mag geweigerd worden, dan alleen in 't geval de grond voor de begraafplaats bestemd niet voldoet aan de voorschriften der wet. Waarom dat vragen van verlof, als de toestemming moet verleend worden? Waarom aan hetgeen de wet tot een *regt* maakt, den schijn gegeven, als ware zij eene *burgemeesterlijke vergunning*? Waarom de gezindten gedwongen de uitoefening van haar *regt* slechts te mogen behartigen, nadat ze met den hoed in de hand daarom beleefdelijk aan den burgemeester *verlof* zullen hebben gevraagd? Is het om zich te verzekeren, dat de begraafplaatsen zullen voldoen aan de bepalingen der wet? Welnu, men schrijve dan in de wet, dat alle gezindten eigene begraafplaatsen kunnen aanleggen, maar dat deze niet mogen worden in gebruik genomen, dan nadat de burgemeester der gemeente, waarin de begraafplaats ligt, eene schriftelijke verklaring zal hebben afgegeven, dat zij voldoet aan de voorschriften der wet. Maar men zal dan daarbij dienen te voegen, om de gezindten aan alle willekeur te onttrekken, de bepaling: dat de burgemeester zijne verklaring afgeeft binnen de 14 dagen na de schriftelijke kennisgeving. Op deze wijze zou de zaak een passenden vorm erlangen, die daaraan thans volkomen ontbreekt. Intusschen, dien kwalijk gekozen vorm daargelaten, erkennen wij gaarne, dat de Regering het regt der gezindten, om eene eigene begraafplaats aan te leggen, in de wet heeft opgenomen.

Een ander bewijs, dat de Regering het regt der gezindten op eene kerkelijke begrafenis op prijs stelt, is te vinden in art. 7 alinea 2. Dit artikel bepaalt bij alinea 1, dat de tijd van begraven wordt vastgesteld bij plaatselijke verordeningen, die daartoe ten minste 3 uren van den dag bestemmen. En dan geeft het artikel in zijn alinea 2 het voorschrift, dat de tijd zoo moet gesteld worden, „dat het mogelijk zij op den eigen dag der begraving de lijkplegtigheden te vervullen, welke, volgens de leer der godsdienstige gezindte, waartoe de overledene behoort, aan de begraving moeten voorafgaan." Dat is eene zeer goede bepaling, waardoor de Regering toont, dat zij attent is geweest op de regten der gezindten en voor de handhaving daarvan, zoo als pligt is, waakt. Het is jammer dat dezelfde aandacht bij vele andere artikelen der wet ontbroken heeft, ten gevolge waarvan het regt, met de eene hand erkend, met de andere hand steeds bemoeijelijkt, dikwerf verkort en niet zelden gansch te niet gemaakt kan worden.

Wij zullen achtereenvolgens de voornaamste der bepalingen doorloopen, waardoor het regt der gezindten, meer dan noodig is, bezwaard wordt. Wij stellen daarbij op den voorgrond, dat wij in geen enkel opzigt wenschen te kort te doen aan de maatregelen, welke de policie in het belang der publieke veiligheid werkelijk behoeft.

In de rij der artikelen vinden wij in de eerste plaats art. 10, waartegen wij tweederlei bezwaar hebben. Dat art. luidt als volgt: „Geen lijk wordt naar eene andere gemeente gevoerd, alvorens tot het vervoeren door den burgemeester verlof verleend en aan den burgemeester der gemeente, waar het lijk ter aarde besteld zal worden, kennis gegeven zij."

Dat art. is 1° voor de Katholieken zeer moeijelijk, en er zullen zich gevallen voordoen, dat het door Katholieken niet kan worden uitgevoerd. Om dat te beseffen behoort men voor oogen te houden, dat er vele Katholieke parochiën zijn, die over verschillende burgerlijke gemeenten loopen. Er zijn parochiën die 2, 3, 4, 6 en meer dorpen beslaan. Deze parochiën hebben welligt reeds of zullen ongetwijfeld met der tijd een eigene begraafplaats verkrijgen. Wat is nu het geval met art. 10? Dat voortdurend eene groote menigte Katholieken in de verpligting zal zijn, om hare lijken te begraven buiten de burgerlijke gemeente, waar zij gevallen zijn, om ze te voeren naar de eigene begraafplaats, die niet zelden op een grooten afstand zal zijn gelegen. Middelerwijl die lieden, blijkens art. 18, geen regt zullen hebben om hunne lijken te begraven, op het kerkhof der burgerlijke gemeente, doet men hun den last aan 1°. van hen aan den ambtenaar voor den burgerlijken stand verlof tot de begraving te doen vragen; 2°. van den burgemeester verlof te doen verkrijgen tot het vervoer van het lijk buiten de burgerlijke gemeente, en 3°. van hen kennis te doen geven aan den burgemeester van de gemeente waar het lijk zal begraven worden. Die omslag wordt te moeijelijker, omdat natuurlijk van de verkregene verloven en gedane kennisgeving zal moeten blijk worden geleverd aan het bestuur van het kerkhof en aan den geestelijke, die de begrafenisplegtigheden verrigt. Behalve den grooten last daaraan verbonden, die om het uitzenden van boden ook geld kosten zal, zal zich niet zelden de moeijelijkheid voordoen, dat de vereischte verklaringen niet zullen kunnen worden verkregen [illegible]. In allen geval zal het artikel voor menige Katholieke parochie een schromelijke last zijn, die in het belang der publieke veiligheid niet gevorderd wordt. Wat verhindert in de wet de bepaling op te nemen, dat kerkelijke, en civiele gemeenten, die eene begraafplaats hebben buiten het grondgebied der burgerlijke gemeente, waar hunne lijken vallen, de begraving kunnen doen op vertoon van het gewoon verlof van begraven door den ambtenaar van den burgerlijken stand afgegeven? De publieke veiligheid heeft daarbij geen ander belang, dan dat een lijk niet wordt vervoerd, wanneer de publieke gezondheid dit onraadzaam maakt. Maar daarin kan de wet voorzien door de bepaling, dat de burgemeester der gemeente, waar het lijk valt, om redenen van publieke gezondheid, het vervoer van het lijk verbieden kan, ingeval een bevoegd geneeskundige zulk vervoer bij schriftelijke verklaring schadelijk acht. Daarmeê zou volkomen zijn voldaan aan den eisch der publieke veiligheid, zonder dat men den ingezetenen een onnoodigen last oplegt, die hun het genot van hun regt steeds bemoeijelijken en niet zelden ontzeggen zal. Wij zijn overtuigd, dat, als artikel 10 onveranderd blijft, de bepalingen daarvan van den eenen kant geen geringe moeijelijkheid zullen opleveren voor de begrafenis van vele Katholieken op hun eigen parochiaal kerkhof; en van den anderen kant, als gevolg van het bovengenoemde dat, voor Katholieke parochiën, die niet meer dan ééne burgerlijke gemeente beslaan, het aanleggen van eene eigene begraafplaats dikwerf zoo goed als onmogelijk zal worden gemaakt.

2°. Art. 10 heeft nog een tweede bezwaar, namelijk dat de gezindten prijs worden gegeven aan den burgemeester, of zij hare lijken al of niet naar hare eigene begraafplaatsen zullen mogen vervoeren. Er staat immers, dat het lijk niet buiten de gemeente zal mogen worden gebragt zonder verlof van den burgemeester. Van den kant der gezindten is de verpligting om verlof te hebben tot het vervoer absoluut; van den kant des burgemeesters is niets dat hem bindt tot de verpligting om verlof te geven. Hij kan dat weigeren, naar gril en luim, zonder eenige andere reden, dan dat het hem niet bevalt. Al de ledematen der gezindten derhalve, die hunne begraafplaats hebben buiten de gemeente hunner inwoning, zijn voor de kerkelijke begraafplaats volkomen afhankelijk gemaakt van het goedvinden van hun burgemeester, die doet wat hij wil, toestaat of weigert, zonder regel en zonder beweegreden. Dat kan immers niet gaan. Waarom van den burgemeester zulk een potentaat gemaakt? Tot wat al twisten, kerkelijke twisten en veeten, kan dat geen aanleiding geven in de burgerlijke gemeenten, waar verschillende gezindten onder elkander wonen? Blijkbaar streeft hier de Regering haar doel ver voorbij. De Regering zegt in hare memorie van beantwoording tegen de bedenkingen op dit artikel gemaakt: „dat de overheid moet oordeelen of het vervoer van een lijk naar eene andere gemeente zonder nadeel voor de openbare gezindheid kan geschieden." Ongetwijfeld, mits wij elkander goed verstaan. In den regel zal de burgemeester daarvan niet meer weten dan elk ander ingezeten, en hij zal daartoe de voorlichting behoeven van een bevoegd deskundige. Welnu als een dusdanige verklaart, dat het vervoer schadelijk is, dan hebben wij er volkomen vrede mede, dat in dit geval, maar in dit geval ook alleen, de burgemeester gemagtigd wordt het vervoer van een lijk te verbieden. Tot dit geval, het eenige dat de Regering-zelve, blijkens hare memorie van toelichting, nuttig acht, moet de bevoegdheid van den burgemeester beperkt worden. Wij verlangen derhalve, om een elk van alle willekeur te vrijwaren, dat art. 10 in dien zin gewijzigd worde, als men al de bepaling behouden wil, dat verlof moet gevraagd worden, hetgeen, gelijk wij hebben aangetoond, noch noodig, noch wenschelijk is.

De zaak ware veel eenvoudiger en veel beter te regelen, als men art. 10 wijzigde in den zin, dien wij in het eerste bezwaar omtrent dit artikel hebben aangegeven. Er zou dan op eene genoegzame wijze voor alle belangen zijn gezorgd.

Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn weder onderscheidene adressen betreffende de spoorweg-aangelegenheden ingekomen. *Voor* de aanneming der aanhangige wet zijn adressen ontvangen van Ged. Staten van Oirschot en, *tegen*, van de gemeenteraden van Almelo en 's Bosch, en van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's Hertogenbosch, die verlangt dat de oorspronkelijke rigting van den Zuiderspoorweg van Tilburg op 's Bosch, Helmond enz., behouden blijve.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Dordrecht heeft zich ook bij een gemotiveerd adres tot de Tweede Kamer gewend, niet zoo zeer om het ontwerp tot bekrachtiging der Noorder- en Zuider-koncessiën nader te ondersteunen, maar om dat ontwerp te verdedigen tegen het aangevoerde in het adres van het Amsterdamsch-Utrechts-Spoorweg-komitee.

Ook de kommissie van landbouw in de provincie Groningen heeft in een breedvoerig adres bij de Tweede Kamer aangedrongen, dat zij het daarheen leide, dat er in het belang van den landbouw een spoorweg kome van de Hanoversche grenzen over de stad Groningen naar Harlingen en eene lijn in verbinding met de zuidelijke deelen des Rijks.

De heeren Dull en C°. hebben de volgende missive aan de leden der Eerste en der Tweede Kamer van de Staten-Generaal doen toekomen:

„In de Memorie van beantwoording der Regering (betrekkelijk tot de Zuider-Spoorwegen) wordt (bladz. 1292*a* onderaan) deze zinsnede gelezen:

„„Met uitzondering van den heer du Bois Nihoul, die de koncessie voor den Zeeuwschen spoorweg had erlangd, doch daarvan heeft afgezien, waren *alle* bij de Regering ingekomen, spoorweg-ontwerpen zoo weinig bestudeerd en zoo zeer met gebrek aan lokaal-kennis ontworpen, dat zij toch geheel op nieuw zouden hebben opgenomen moeten worden.""

„Aan de waarheid en aan de opregtheid onzer bedoelingen zijn wij verpligt te doen opmerken, dat men althans ten onzen aanzien, zich hier aan eene grove dwaling schuldig maakt.

„Ons plan van Noorderspoorwegen toch, met zijne kaarten en berekeningen, zijn niet alleen door de deskundigen, die ze gezien en onderzocht hebben, in hooge mate bewonderd en geprezen, maar ook door twee Nederlandsche ministers van Binnenlandsche Zaken (de heeren van Reenen en Simons 2 Julij 1856) de eer eener koncessie, en in uwe vergadering (2 Dec. 1856) de openbare toezegging van een staatssubsidie waardig gekeurd. Ten einde echter den indruk van dergelijke

onwillekeurige dwalingen voor het vervolg bij UEd. G. te keer gaan, hebben wij ons projekt met kaarten, waterpassing en becijferingen onverwijld naar 's Hage gezonden, en zullen deze aldaar in een der lokalen van het gebouw *Diligentia* op 10, 11 en 12, dezer, van des voormiddags 9 tot 1 uur des namiddags van onzentwege, uitsluitend voor de heeren volksvertegenwoordigers worden geëxhibeerd.

„Wij hebben de eer UEd. G. daarvan kennis te geven, met beleefde uitnoodiging om u wel de moeite te willen geven, om ter plaatse voormeld persoonlijk inzage te gaan nemen van de bedoelde bescheiden. De ondergeteekenden stellen daarop den hoogsten prijs; en de zaak zelve kan geen uwer onverschillig zijn. De moeite zal UEd G. voorzeker niet berouwen.

„Wij voor ons betwijfelen het, of één der overige aanvragers, ja, of de Regering zelve op dezen oogenblik stukken zou kunnen produceren, in uitvoerigheid, naauwkeurigheid, volledigheid en *onmiddellijke bruikbaarheid* deze onze bescheiden overtreffende. Uit de Rekapitulatie van het Algemeen projekt en de daarop volgende nota zal UEd. G. o. a. kunnen blijken, dat de strekkende el spoorweg (waarvoor de heeren Sloet-Reuchlin ruim *f* 90, Reering c. s. *f* 100 ramen) ten hoogste *f* 85 behoeft te kosten. Het zal daarbij uwe aandacht niet ontgaan, dat ons ontwerp *anterieur* is aan al de overigen, en dat onze cijfers derhalve niet zijn gewijzigd naar die onzer konkurrenten. Het is overigens bekend, dat de prijzen der bouwmatrialen in 1856/57 aanmerkelijk hooger waren dan tegenwoordig.

„Des gevorderd, kunnen wij ieder oogenblik schriftelijk bewijzen dat, bijaldien de Regering aan de voorwaarden onzer aanvrage om koncessie voldoet, *het vereischte kapitaal van 26 millioen gulden voorhanden is.*

Wij eindigen met eene herhaling van den wensch in ons laatste request aan de Tweede Kamer uitgedrukt: dat zij namelijk, alvorens over de al of niet bekrachtiging der aanhangige koncessiën zich in onvruchtbare diskussiën te begeven, uitmake de kwestie der *rigtingen.* De kwestie der rigtingen, Mijne Heeren, is hier het hoofdpunt. Dat hoofdpunt behoort zooveel mogelijk te worden geïsoleerd. Zonder dat isolement is geen zuiver oordeel denkbaar, geen onbevangen besluit mogelijk. In dat isolement ligt o. i. de beste waarborg tegen den invloed van pressiën, die, hoe zuiver ook in bedoelingen, toch nimmer kunnen geacht worden het algemeen welzijn tot éénige oorzaak en oogmerk te hebben. Alle verzet tegen dat isolement gaat tastbaar uit van een opposiet beginsel. Komplikatie verraadt veelal ontstentenis van zelfs één afdoend argument. En *hier* zou dwaling onherstelbaar wezen."

Naar men verneemt, hebben gisteren de burgemeester en de kommandant dezer stad, benevens de heeren Berghuis, direkteur en kommandant der marine, en Sieburgh, konsul van België alhier, aan het middagmaal bij Z. K. H. den graaf van Vlaanderen deelgenomen. Des ochtends heeft Z. K. H. in de parochiekerk van den H. Dominicus de H. Mis bijgewoond, en later een uitstapje gemaakt naar Broek en Waterland en omstreken. In den namiddag bezocht Z. K. H. met gevolg het kon. genootschap Natura Artis Magistra. Heden is Z. K. H. naar de rezidentie vertrokken, waar HD. zijn intrek zal nemen in het hotel van den baron Dujardin, gezant van België bij het Ned. hof. Dingsdag zal, naar men verneemt, Z. K. H. audientie verleenen aan de Ned. ministers, alsook aan eenige diplomaten. De prins zal vermoedelijk eenige dagen aldaar verblijven om het merkwaardige der hofstad te bezigtigen.

Z. K. H. heeft heden ochtend de Nieuwe Kerk bezocht.

Behalve de heer Luyben is ook Mr. H. Sassen te 's Bosch als kandidaat voor de Tweede Kamer gesteld.

Ten bewijze hoe slecht men in het buitenland veelal ondersigt is nopens gebeurtenissen, welke ten onzent voorgevallen en van algemeene bekendheid zijn, deelt het *Handelsblad* het volgende mede: „In een half officieel blad, hetwelk te Weenen het licht ziet, wordt thans breedvoerig gesproken over de vergiftiging, te 's Hage gepleegd door een luit.-generaal, en daarbij de hoop uitgedrukt, dat het geheimzinnige, hetwelk nog heden over deze zaak verspreid ligt, eenmaal opgelost moge worden. Men heeft uit de dagbladen in der tijd, vernomen, dat zekere generaal G. de dader van het feit is geweest, waarbij nu later, volgens bedoeld half officieel blad, vernomen heeft „door de Nederlandsche dagbladen," dat het generaal van Geen was, „die in 1831 de eerste divizie van het Nederlandsche leger aanvoerde, en later tot opperbevelhebber van Breda werd benoemd." Na verloop van eenigen tijd noemden de dagbladen weder een anderen naam, namelijk den generaal Gunkel, die voor zoo ver genoemd Oostenrijksch dagblad meent te mogen verzekeren, niet bestaat en derhalve slechts een verzonnen naam is. Het zonderlingste van deze zaak is, zegt het blad, dat noch de familie van den generaal van Geen, noch die des generaals Gunkel (indien die al bestaat) tegen de beweringen der dagbladen zijn opgekomen. Ten slotte voegt het blad er nog deze woorden bij: „Moge eindelijk de sluijer, waarachter de naam des schuldigen verborgen ligt, worden opgeheven; dit is te meer wenschelijk, dewijl deze zaak door geheel Europa een pijnlijken indruk heeft te weeg gebragt."

Uit het IJ is gisteren morgen het lijk opgehaald van een onbekend militair.

Een gedeelte der paarden van het reg. dragonders, te Haarlem in bezetting, zal naar 's Gravenhage overgebragt worden, omdat er zich ten gevolge van ziekte geen voldoend aantal manschappen te Haarlem bevindt om de paarden te verzorgen.

Z. M. heeft aan mr. Barnet Lyon vergund het aannemen en dragen van de versierselen der orde van den Heiligen Stanislas 3de kl., hem door Z. M. den Keizer van Rusland geschonken.

„ LEIDEN, 8 Okt. In de gisteren gehouden vergadering van de Maatschappij der Nederl. letterkunde, is de heer dr. L. J. F. Janssen op nieuw tot voorzitter gekozen.

— 7 en 8 Okt. Boter: 1ste kwal. *f* 1,30 a *f* 1,45; 2de kwal. *f* 1,17½ a *f* 1,27½ per Ned. ℔.

APELDOORN, 9 Okt. Gisteren en eergisteren heeft Z. M. de Koning, met een talrijk gezelschap, een groote hertenjagt gehouden. Z. M. heeft twee herten geschoten.

DELFT, 8 Okt. Heden waren alhier de prijzen der Kaas *f* 13 a *f* 17; ter markt zijn verkocht 50 stapels, wegende 12,481 Ned. ℔.

HOORN, 8 Okt. Hoogste graanprijzen. Tarwe *f* 9,25; Rogge *f* 7; Gerst *f* 5,50; Haver *f* 4,50; Koolzaad *f* 11,50; Bruine boonen *f* 10; Witte dito *f* 11; Gele dito *f* 9,75; Graauwe Erwten *f* 16; Groene dito *f* 14,50; Witte (groote) dito *f* 10,50. Boter per Ned. ℔ *f* 1,20. Kippen a *f* 1; Kipeijeren a *f* 3 per 100 stuks; Eendeijeren a *f* 3 per 100 stuks.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

PARIJS, 9 Okt. Lord Cowley is van Biarritz alhier teruggekeerd.

De bisschop van Nantes heeft een protest openbaar gemaakt tegen de gebeurtenissen in de Romagna en zegt daarbij, dat hij spreekt in naam van de bevolking der Bretagne.

TURIJN, 9 Okt. De voorwaarden van den vrede bepalen o. a. dat de grensscheiding zal zijn de lijn tijdens den wapenstilstand vastgesteld; Sardinië verkrijgt tot zijn last de leening van 150 millioen en $\frac{3}{5}$ der schuld, te zamen uitmakende 270 millioen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Okt. Algemeen wordt gezegd, dat lord Cowley zeer voldaan is over zijn verblijf te Biarritz. Dit wordt, zoowel als het artikel van den *Constitutionnel*, waarvan de oorsprong geen geheim meer is, beschouwd als het gevolg eener verandering in 's Keizers denkwijze. Zijn politiek, zooals die in den *Moniteur* van 9 Sept. wordt voor oogen gesteld, zou Oostenrijks belangen op den achtergrond stellen om zich met de bedoelingen van het Britsche kabinet te vereenigen. Men heeft opgemerkt dat die omkeer, hetzij als gevolg of als oorzaak, zamengaat met het onverwachte uitstel, 'twelk het sluiten der konferentie te Zurich ondergaat op het oogenblik dat men alles geëindigd en overeengekomen waande. Dit uitstel wordt toegeschreven aan de onmogelijkheid waarin Oostenrijk en Sardinië zijn om in overeenstemming te komen nopens het gedeelte der Lombardische staatsschuld, waarmede de afgestane provincie moet worden belast. Men twijfelt overigens dat de onderteekening van het vredestraktaat in de volgende week plaats zal hebben.

Van eene andere zijde wordt gezegd, dat men omtrent al de te Zurich bepaalde punten in overeenstemming zou zijn, maar niet nopens de redaktie van sommige zinsneden. Het eenige vraagpunt, dat een degelijk struikelblok kon worden, zou van wege Sardinië zijn weggeruimd door de aanneming van een gedeelte der Lombardische schuld zooals Oostenrijk heeft opgegeven. Men vermoedt echter dat het Sardinische gouvernement dien zwaren last niet zonder eenige vergoeding op zich heeft genomen.

— In een korrespondentie uit deze stad leest men: Het berigt van den gruwelijken moord op graaf Anvitti gepleegd heeft aller gemoederen met afschuw vervuld. Aanvankelijk twijfelde men, doch eindelijk is het werk der revolutie in het ware licht verschenen — Parijs is werkelijk ontsteld. Maar, kan het geloofd worden, reeds verspreiden schaamtelooze Anglikanen, die te Londen de beweging tegen Rome aanvuren, een ander verhaal nopens het gebeurde, dat aldus luidt:

„Graaf Anviti was prezident der militaire kommissie onder het voormalige goevernement van Parma geweest en in die hoedanigheid, had hij zich den vloek der Parmezaansche bevolking op den hals gehaald. Het was niet op reis naar Piazenca dat hij aan het station te Parma werd aangehouden; maar hij kwam van Bologna te Parma, met het oogmerk er zamen te zweeren. Dadelijk herkend en gevat, zou het onmogelijk zijn geweest hem tegen de volkswoede te beschermen."

Deze lezing wordt door de revolutionnairen tegen de dépêche uit Parma van 6 Okt. opgeworpen; hoewel verzekerd wordt, dat de schrijver er van zoowel door zijn vorigen als tegenwoordigen stand geheel ten voordeele der bevrijding van de hertogdommen is en bijgevolg niet verdacht van reaktionnaire partijdigheid kan gehouden worden.

Ook het goevernement is getroffen, en te regt, door die afschuwelijke misdaad en heeft onmiddellijk aan zijn konsul te Parma bevel gezonden, zich te verwijderen indien den moordenaars niet een voorbeeldige straf wordt opgelegd.

Naar gezegd wordt zou in de dépêche van den minister van Buitenlandsche Zaken te Turijn aan Viktor Emmanuels vertegenwoordigers in Frankrijk, betreffende het gebeurde te Parma gezonden, er op zijn gewezen, dat dit betreurenswaardig feit niet zoo straffeloos had kunnen volbragt zijn, indien een regentschap in Midden-Italië het in een oogenblik van krizis aangesteld tijdelijk bestuur, waarvan het gezag door een in drift ontstoken bevolking gereedelijk kan betwist worden, door een geregeld bewind had vervangen.

— Men heeft gezegd dat de Bisschop van Orleans wegens zijn protest ten gunste van den H. Stoel bij den Raad van State was aangeklaagd. Men verzekert nu dat dit berigt valsch is. Daarentegen wordt gemeld, dat de officiële pers krachtig de edele en moedige interventie der Bisschoppen zal bestrijden in den kamp, waarin de heiligste beginselen, waarop de onafhankelijkheid der Kerk berust, betrokken zijn.

— De bisschop van Pamiers heeft een herderlijken brief uitgevaardigd, waarin hij zich verklaart tegen de gebeurtenissen in de Romagna.

— Het Fransche eskader der Middellandsche Zee zal zich naar Marokko begeven.

— Uit Napels wordt geschreven, dat na de ontvangst van generaal Roguet, belast met een zending van het Franschen hof, en van den generaal Filangueri door den Koning van Beide Siciliën, de Britsche gezant, de heer Elliot, wederom het vraagstuk der hervormingen op het tapijt heeft gebragt. De vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk bij het Napelsche goevernement zouden het nopens de redaktie van een programma eenstemmig geworden, zoodat, zegt de schrijver, ijzer en vuur zich vereenigen, om den opvolger van Ferdinand de ketens aan te leggen, welke de twee groote Westersche mogendheden voor Italië smeden.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Okt. Men zegt, dat het kabinet de Sardinische cirkulaire volmaakt goedkeurt en het minder dan ooit van de gedragslijn zal afwijken, welke in de jongste rede van lord John Russell is aangegeven.

— De *Times* schrijft over het Italiaansche vraagstuk: „Als wenschen vervuld konden worden en Engeland zijne wenschen, naar eigen ondervinding en voorbeeld, uitspreken mogt, zou het Italië gaarne een enkelen, konstitutionelen Staat zien uitmaken. Wijl dit echter vooreerst niet gaat, zou het zich over elken stap verheugen, welke hoop gaf, zonder bloedvergieten en onnoodige benadeeling van bonds-belangen, tot zulk eene uitkomst te leiden. Daarop komt de zienswijze der Engelschen, op het uitgestrekte en bonte veld der Italiaansche staatkunde, zoo wat neêr. Wij houden het lichtpunt aan den verren gezigteinder in het oog en wij, Engelschen, zijn eendragtig in haat jegens vreemde indringers, op Italiaanschen grond; al hebben die daar ook reeds eeuwen genesteld. Of het Franschen of Oostenrijkers zijn is hetzelfde; wij gevoelen dat die volkeren ten zuiden der Alpen niets te maken hebben en daar zamenzweerders tegen de vrijheid van een edelen volksstam zijn. Wij beschouwen elke regering of stamhuis, door vreemde sympathiën gesteund en vreemde hulp inroepende om eene vreemde staatkunde te doen gelden, als een ongeluk, eene ergernis en als een slechts voorloopig bewind."

De *Times* bespreekt nu de moeijelijke rol, welke Frankrijk in het Italiaansche vraagstuk te vervullen heeft, en zegt:

„Frankrijk is voorzeker tot een zeer grooten stap van zelfverloochening en toewijding aan de zaak der staatkundige vrijheid geroepen. Dat zal waarlijk iets grootsch zijn, de prijs der politieke vrijheid is aanzienlijk, er is om gespeeld, en hij is bijna gewonnen. Eerzucht, wordt ons geleerd, was de zonde van den eersten der engelen, en het is inderdaad de strengste proef voor de grooten dezer aarde, om aan de zaak der eer den prijs der eer op te offeren. De beroemde epizode uit Scipio's leven, welke al zijne zegepralen in de schaduw stelt, is niets in vergelijking van het offer, dat in dit geval verlangd wordt.

„Maar het offer moet gebragt worden, besluit de

Times, en Toskane mag geenszins de buit worden van eenen Napoleon."

— Z. H. de Paus heeft den Ierschen Bisschoppen een schrijven gezonden, waarin hij zijnen dank betuigt voor hunne brieven van deelneming. De H. Vader zegt daarin, dat hij vol kommer en droefheid en van ernstige moeijelijkheden omringd is. Hij vindt echter een zoeten troost in de gebeden der geloovige Bisschoppen van Ierland en zendt hun zijn apostolischen zegen.

— De heer Maguire, parlementslid voor Dungarvon, heeft een hoogst vereerenden brief van Z. H. den Paus, alsmede een gouden penning ontvangen, wegens zijn werk over Rome.

— De vermaarde ingenieur, Robert Stephenson bevindt zich een weinig beter. De geneesheer gelooft zijnen toestand gunstiger te mogen noemen, zonder echter den lijder reeds buiten gevaar te achten.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Okt. De Keizer is heden in de hoofdstad aangekomen en heeft gedurende den loop des voormiddags aan vele hooggeplaatste personen audientie verleend.

BERLIJN, 8 Okt. Ten opzigte van het aanstaande bezoek des Keizers van Rusland en diens oudsten zoon verneemt men, dat dit zal plaats hebben na de viering van den geboortedag des Konings. Met zekerheid is de dag zijner komst nog niet bepaald.

— De toestand des Konings is in de laatst verloopen dagen zoo verergerd, dat men elk oogenblik den dood des lijders te gemoet ziet.

— Aan de levensschets van den vermaarden Schamyl, die nu zijn krijgsloopbaan schijnt volbragt te hebben, zijn de volgende merkwaardige bijzonderheden ontleend. Schamyl, de profeet, zoo als zijn moedige strijdgenooten hem noemen, werd in den jare 1797 op het gebied der Keisibulmen in Dagestan geboren, waar ook zijn beroemde voorganger Ghasi Mohammed Kasi Mollak het leven ontving en overleed.

Van zijne jeugd af onderscheidde Schamyl zich door ernst, zwijgzaamheid, onwrikbare standvastigheid, zucht naar onderwijs, fierheid en geest van overheersching. Hij trachtte zijn ligchaam, dat teer was, door allerlei oefeningen te sterken en buigzaam te maken.

Zijn leeraar, de wijze Mollah Dgelal Eddin, aan wien Schamyl zijn veelomvattende kennis in de Arabische letteren te danken heeft, was de eenige wien Schamyl gehoorzaam en onderworpen was. Die geleerde deed zijn leerling reeds vroeg liefde opvatten voor de studie van den Koran en de Arabische wijsgeeren en ontvlamde zijn geest voor grootsche daden.

Schamyl is van middelmatige grootte, heeft blond haar, grijze oogen, met fraai gebogen wenkbraauwen, een regelmatig edel gevormden neus en kleinen mond. Vooral zijn huid is buitengewoon fijn en blank. Ook de sierlijke vorm zijner handen en voeten is opmerkenswaardig. Zijn gang is deftig. Volkomen zich-zelven beheerschende oefent hij een onverwinnelijke magt uit op hen die hem naderen en zelfs in de gevaarlijkste oogenblikken behouden zijn gelaatstrekken de onveranderlijkste kalmte, de strakheid van een marmeren beeld. Met de verraders of misdadigers, wier dood hij had bevolen, onderhield hij zich zonder eenigen zweem van toorn of wraakzucht.

Hij beschouwde zich als het werktuig van een verheven Wezen en in zijne hoedanigheid van *Sophi* hield hij al zijne gedachten en plannen voor eene regtstreeksche ingeving van God. De tijd, dien hij aan de administratie niet besteedde, bragt hij door met het lezen van den Koran, met te vasten en te bidden. Zeer matig en eenvoudig was hij in zijne leefwijze. Slechts weinige uren wijdde hij aan den slaap; water was zijn eenige drank. Van zijne drie vrouwen, welke hij naar de Mohammedaansche zeden had, was Dur Haremin, eene Armenische vrouw, van buitengewone schoonheid.

Niet alleen was Schamyl krijgsman, maar ook priester, wetgever en hervormer. De natie, aan wier hoofd hij tot hiertoe stond, is slechts door hem een natie geworden, en om daartoe te geraken moest hij de vijandschap, die tusschen de vele verschillende rassen bestond, vernietigen, en hoewel een eenvoudig man uit het volk, vorsten oordeelen, en godsdienstige partijen verzoenen die elkander sedert eeuwen bestreden hadden. Op dat groote werk drukte hij het zegel van zijn genie, en verklaarde zich te zijn een vorst door Gods genade. Hij stichtte een nieuwe godsdienstige sekte, en hechtte onderling de in Daghestan verdeelde stammen door den sterken band van een algemeen geloof aan elkander. En dat geloof werd weldra voor al die stammen de grondsteen van een algemeenen haat tegen de Russen.

Schamyl stelde in 1840, na de geheele organizatie der Murtasigators eenige orden in, die verscheidene beteekenissen hadden.

In 1842 voerde Schamyl in zijn leger eene soort van hierarchie in als die bij de Europesche troepen bestaat.

De straffen, door Schamyl voorgeschreven, waren even talrijk als zijne belooningen. Zij bestonden in geldboeten, gevangenis, en het dragen van onteerende merkteekenen. De doodstraf werd toegepast op moordenaars, verraders en meineedigen; en in twee klassen verdeeld, namelijk in eerlijke en eerlooze doodstraf. Hij, die tot de eerste straf werd veroordeeld, zette zich op Turksche wijze met de beenen kruiselings over elkander; hij ontblootte zelf hals en borst, boog het hoofd voorover en na zijn gebed gezegd te hebben, ontving hij den sabelslag. Hem, die de onteerende straf moest ondergaan, werd door den beul op een blok het hoofd afgehouwen. De derde straf, die eeniglijk op hen werd toegepast, die van verraad waren overtuigd, werd door het geweer of den dolk volbragt.

Schamyl heerschte oppermagtig over de stammen van Daghestan en Tschetschnia en al zijne pogingen strekten om daarvan een nieuw en onafhankelijk rijk te vormen.

Om van zich een grootsch denkbeeld te geven, deed hij onder zijne aanhangers het geloof wortel schieten, dat hij in briefwisseling met den Sultan van Turkije en den Pacha van Egypte was; terwijl zijn beweerd onderhoud met God en den Profeet slechts een paar keeren in 't jaar plaats vond, en gewoonlijk op een tijdstip dat hij een of andere gewigtige onderneming wilde doen. Om zich tot die plegtige daad voor te bereiden begaf hij zich naar een geheime grot, of sloot zich in zijn kamer op en bragt drie weken met bidden en vasten en het lezen van den Koran door. Den laatsten avond zijner afzondering omringde hij zich van zijne bevelhebbers en hooge geestelijken en verkondigde hun, dat Mahomet de profeet hem in den vorm van een duif verschenen was en bevolen had in den heiligen oorlog te volharden, enz. De vergadering hief daarop een plegtig gezang aan en de gewapenden hun dolken trekkende herhaalden den eed van trouw en haat tegen de Russen, uitroepende: „God is groot, Mahomet is zijn eerste en Schamyl zijn tweede profeet!"

Schamyl had ten gevolge zijner strengheid, waarvan zelfs zijne bloedverwanten niet waren uitgesloten vele vijanden. Nooit vertrouwde hij zich alleen, en behalve voor zijne vertrouwelingen was het moeijelijk hem te naderen. Wie hem naderde, wat ook diens rang mogt zijn, was verpligt zich tot den grond te buigen en den zoom zijns kleeds te kussen. Te midden van het oorlogsgedruisch vond hij nog den tijd om een nieuw wetboek in te voeren, een blijvend leger op te rigten en zijn gezag daardoor te bevestigen.

Het aan Schamyl onderworpen land was in provinciën en distrikten verdeeld en werd door naïbs, goeverneurs, geadministreerd. Ieder naïb moest 300 kavaleristen onderhouden, waarvan één man geleverd werd door de bewoners van tien huizen; het gezin, waaruit de man genomen werd, was vrij van belasting zoo lang hij leefde. De negen andere gezinnen moesten voor zijn wapening en onderhoud zorgen. Nooit mogten de soldaten hun wapens afleggen zelfs niet in den slaap. In 1843 bestond die ruiter-milicie uit omstreek 5000 man.

Desniettemin moesten de mannelijke bewoners van 15 tot 50 jaren in het paardrijden en de behandeling der wapenen geoefend zijn. Alle bevelen door Schamyl en zelfs den minsten bevelhebber gegeven, moesten stipt volbragt worden, want de minste ongehoorzaamheid werd met den dood gestraft.

Schamyl werd gestadig omringd door een keurbende, uit krijgers bestaande, die den naam van *murtosigators* droegen. Hij stelde in hen een onbepaald vertrouwen; doch zij werden niet aangenomen, dan wanneer hun moed, hun trouw en hun geloof aan de heiligheid der godsdienstleer beproefd waren. Zij legden de plegtige verklaring af alle banden te verzaken, die hen aan het leven hechtten. De ongetrouwden moesten dat blijven, en de gehuwden mogten zoolang zij in dienst waren geene de minste gemeenschap met hun familie houden, en volgens Schamyls voorbeeld gematigd en streng van leefwijze zijn. Hun getal bedroeg 1000 man. Nooit heeft men onder hen een verrader gevonden, en de krijgsgeest, die hen bezielde, was zoodanig, dat op het slagveld te sneven hun het schoonste en benijdenswaardigste lot toescheen. De Russische officieren bewonderden hun moed en koelbloedigheid, en er is geen voorbeeld dat een *murtosigator* levend in de handen van den vijand is gevallen. Niet alleen waren zij achtenswaardig om hun moed en doodsverachting, maar ook om hun schranderheid en godsdienstzin. Op het slagveld waren zij het eerst in het gevecht, in vredestijd waren zij ijverige apostelen van Schamyls leer en de uitvoerders zijner wetten. Zij konden hoewel zonder vermogen over aanzienlijke sommen beschikken, om die ter volvoering hunner plannen te doen dienen. Ook behoorden zij tot de geheime policie van Schamyl, en de door hen aangeklaagden werden zonder vorm van proces veroordeeld. Zelfs over priesters en regters hielden zij een waakzaam oog.

Schamyl organizeerde in een bijzonder wetboek zijne inkomsten; die in geld moesten in de handen van administrateurs van financiën gestort worden. Men heeft hem van hebzucht en vrekheid beschuldigd, wijl hij geld en kostbaarheden hier en daar verbergde; maar in zijn toestand was spaarzaamheid een hoofdvereischte, ten einde in den strijd tegen Rusland te kunnen volharden; bovendien beschouwde hij die schatten niet als zijn persoonlijk eigendom. Zoo als gezegd is, leefde hij zeer eenvoudig, en van hem zelven kon gezegd worden, dat hij wezenlijk gierig was; maar gold het de belooning eener moedige daad of het winnen van een magtigen stam, dan was hij mild tot overdrijving.

Zijn huis was dag en nacht door talrijke wachten omsingeld en uitgaande omringden hem een detachement zijner Murtosigators. Op reis bestond zijn geleide uit 500 tot 1000 ruiters; in gewesten, waar Ruslands invloed nog gold, werd hij door 2000 tot 5000 man geëskorteerd.

Overigens moet men dit niet hoofdzakelijk aan vrees toeschrijven — Aziatische prinsen worden steeds door een aanzienlijken stoet begeleid.

De bijzonderheden van Schamyls gevangenneming zijn bekend; 't is voor Rusland een gebeurtenis van het grootste gewigt, want het zal dat rijk waarschijnlijk het vrije, rustige bezit verzekeren van het oostelijk gedeelte van den Kaukasus, waarvoor het sedert zestig jaren zoo veel menschen en schatten geofferd heeft.

— Een Duitsch blad, dat anders de zaak der Italiaansche omwenteling toegedaan is moet erkennen de toestand van Toskane ten hoogste ongunstig is. Elk Florentijn komt er rond voor uit, dat hij de uitvoerbaarheid eener inlijving bij Piëmont alles behalve mogelijk gelooft. De hoofdstad-zelve en de bewoners van het platteland zijn zeer tegen eene vereeniging met Piëmont; alleen de burgerij der provinciesteden zijn er in zekeren zin niet tegen; geenzins uit gehechtheid aan Piëmont maar uit afgunst jegens Florence. De val dier stad en hare gelijkstelling met andere steden zou de provinciale naijver gaarne zien. De ontevredenheid is algemeen en zelfs in het leger beginnen zich verontrustende verschijnselen op te doen.

ITALIE.

ROME, 5 Okt. Er is voortdurend sprake van de audientiën, welke de Fransche gezant aan het Vatikaan heeft, en in zekere kringen slaat men aan iets geloof, dat even buitengewoon als onwaarschijnlijk klinkt. De hertog de Grammont zou namelijk den H. Stoel voorgesteld hebben, om voor het oogenblik aan de eischen der Fransche Regering gehoor te geven, onder voorbehoud van niets ten uitvoer te brengen, wanneer de tegenwoordige gisting bedaard zou zijn.

De gevolgen der dubbelzinnige stelling, welke Frankrijk in Italië inneemt, doet zich meer en meer gevoelen. De gebeurtenissen, welke daar elkander opvolgen, worden niet alleen volbragt buiten zijnen invloed, maar ook dikwijls tegen zijne raadgevingen en wenschen.

Garribaldi bevindt zich, gelijk bekend is, gedurende eenigen tijd in de Legatiën, om er de revolutionnaire benden te organizeren. Naar men wil heeft hij alle vaartuigen gekaapt, welke hij langs de kust, van Ravenna tot Rimini kon vinden, en hij moet het voornemen hebben om de achterhoede van het kleine Pauselijke leger aan te vallen, terwijl Roselli de voorhoede zal aantasten. Er wordt echter te veel over gesproken, dan dat het plan ten uitvoer kan gelegd worden. Het schijnt intusschen zeker, dat de revolutionnairen van Midden-Italië gelooven met de hertogen, de Oostenrijkers en de Pauselijke troepen slaags te zullen geraken.

De heer della Minerva, zaakgelastigde der Piëmontesche Regering te Rome, volgens gewoonte misbruik makende van de onbeperkte welwillendheid des H. Stoels, heeft zich niet ontzien de heiligschendende ontvangst, door zijn vorst aan de deputatie der Romagna verleend, te vieren door een diner, hetwelk den toekomstigen leden van het voorloopig bewind te Rome werd aangeboden in de villa Ruffinella, boven Frascati. Dit landgoed behoort aan het huis van Savoye en, naar men verzekert, woonde de heer Russel, zaakgelastigde van Groot-Brittanje, het feest bij.

BOLOGNA, 3 Okt. De feesten, welke den 24n en 25n September hadden moeten plaats grijpen, ter viering der ontvangst, door Viktor Emmanuel, van de deputatie dezer stad, zijn plotselings geschorst, zonder dat men daarvan de reden kent.

TURIJN, 8 Okt. Naar men zegt zal het goevernement het besluit der vier Staten niet afwachten, maar overgaan tot de instelling van een regentschap, waarmede prins Carignan namens Viktor Emmanuel zou belast worden tot het lot der hertogdommen en de Legatiën bepaald beslist zij.

Wat te meer Piëmont, behalve hetgeen in Parma gebeurt, daartoe zou aansporen, is dat, naar kortelings gedane ontdekkingen, Mazzini's brief, waarvan is mededeeling gedaan, niet zoo opregt is als men oogenschijnlijk zou meenen; vooral zou hij bestemd zijn om op nieuw van den schrijver te doen spreken, en diens bedoeling te verbergen, om nieuwe onlusten ten bate zijner oogmerken te bewerken. Zeer kompromitterende en in 't geheel niet ondubbelzinnige stukken, zijn bij sommigen zijner aanhangers in de Legatiën gevonden, en door het Bolonesche goevernement aan Koning Viktor Emmanuel gezonden.

Wat er van zij, het regentschap van prins Carignan zal misschien niet dadelijk over Midden-Italië worden uitgebreid. Altans zegt men dat gansch het bij Toskane, Parma en Modena beperkt zal blijven, met uitsluiting der Legatiën, ten einde niet alleen geen grootere reden tot verbittering tusschen den H. Stoel en de Sardinische regering te geven, maar ook om nieuwe bezwaren van de zijde van zekere groote mogendheden te voorkomen.

Intusschen hebben de ambtenaren van die gewesten dezer dagen den eed van trouw aan Koning Viktor Emmanuël afgelegd en de prezident der Vergadering van Bologna, de kommandeur Minghetti is het eens met de agenten van het Piëmonteesch en Toskaansch goevernement te Turijn, om met 10 Oktober het toltarief van Sardinië in geheel centraal-Italië in te voeren.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 Oktober.

OVERLEDEN (6 Okt.): A. S. Potthoff, geb. Elickman, 60 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		8 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4			
Nederl., Werkel. Schuld a 2½ pCt.		64⅜	64 7/16	
Dito Dito	3	77⅛	77¼	
Dito Dito	4	98	98⅛	
Amortisatie-Syndikaat	3½	94¾	94⅞	
Aand. Handel-Maatsch.		126¾		
Oost-Ind. Leening	4			
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½			
Maatschappij van Weld.	4			
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½			
Dito *Rothschild*	2½			
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	1½	33¾	33⅞	33 13/16
Dito	3			
Dito Binnenlandsche	3	43⅛	43¼	43⅛
Amortisable Schuld				
Bewijzen Coupon				
Crediet Instel. bij *Prost* & C°.				
Portugal, Obligatiën	3	44¾		
Dito 1856/1857	3	43⅛	43¼	43¼
Uitgestelde				
Rusland, [illegible]		104½		
Dito [illegible]	5			
Cert. bij idem 1831/1833	5	83		
Dito bij idem 1840	4	82⅞		
Dito bij *Stieglitz*	4			
Dito Nieuwe	4			
Dito 5de Serie	5	90⅞	91⅛	91
Dito 1855, 6de Serie	5	100⅛	100¼	
Dito Adm. te Hamburg	5			
Dito dito te Londen	5			
Dito dito dito	4½	96¼		
Inschrijv. in Assignatiën	6			
Certifikaten van dito	6	63¾		
Spoorweg Aktiën	5			
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157		
Obligatiën	4 pCt.			
Pruissen, Oblig.	5	101¾	101⅞	
Aandeelen 1854	3½			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5			
Dito dito	4			
Dito Metalliek	5	55⅛	55¾	55 9/16
Dito Rente Amsterdam	5	75		
Dito Nationale 1854	5	60	60⅛	
Dito dito	2½	29½	29⅝	29 9/16
Weener Bankaktiën	*f*	850		
Dito Aand. fl. 250, 1839				
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	275		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5			
Dito bij *Rotschild*	5			
Denemarken, Obl. te Lond.	5			
Dito	3			
Braz., Geldl. 1824 v. £ 100	5			
Dito 1839 van £ 100	5			
Dito 1849 „ 100	5			
Dito 1852	4½	91½		
Dito 1858	4½			
Sardinië	5			
Peru, Geldl. 1854	4½			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1			
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3			
Dito Uitgestelde				
Grenada, Obligatiën	3½	15 13/16		
Dito Uitgestelde				
Mexiko, dito	3			
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*,	Lr. A			
Dito dito	Lr. B			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	82⅞		
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorw. Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	81⅜		
Louisiana	5			
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5	3 15/16	4	

Handel-Maatschappij kontant ——; dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 222½, 23; [illegible] 4½ pCt. —; Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope —; 3 pc. Russen 65.

Handel in effekten was heden van weinig beteekenis.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 10 Oktober tot 3¾ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64 7/16; Aand. Handel. Maatsch. ——, Spanje, Binnenl. 3 pc. 43 3/16; Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 104½, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. 100⅜, Oostenrijk, Met. 5 pc. 54⅛, dito 2½ pc. 29 9/16, dito Rente Amst. 5 pc. 74⅞, dito Nationale 1854 5 pc. 60⅛.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	*f* 55 9/16	2/m.	Livorno	*f* 38½
Zigt	„	„ 55 13/16	„	Napels	„ 79
2/m.	Bordeaux	„ 55	3/m.	Petersburg	„ 163
½/m.	„	„ 55½	6/w.	Weenen	„ 95
3/m.	Madrid	„ 241	„	Augsburg	„ 99
„	Cadix	„ 243	„	Frankfort	„ 100
„	Sevilië	„ 240	2/m.	Hamburg	„ 35⅛
„	Bilbao	„ 240	Zigt		„ 35 5/16
„	Lissabon	„ 40⅜	2/m.	Londen	„ 11.67½
„	Porto	„ 40¼	Zigt	„	„ 11.72½
2/m.	Genua	„ 45½		Rotterdam	„ ½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Okt. België 2½ pc. 55⅜ p; 4½ pc. 98 Metal. 57½ p; Nation. 62½; Spanje 1½ pc. 33½; 3 pc. 43¾.

PARIJS, 8 Okt. Rente kont. 4½ pc. —.—, in liq. 3 pc. —.—; op tijd, 3 pc. 69.50; Credit mobilier 810.—; Fr.-Oost. Spoorw. 546.25; Russ. Spoorw.-Aktiën 502.50; N. leen. 3 pc 65⅜; Spanje 1½ pc. 34½; 3 pc. 44; Passive 10½; Cred. Spanje 272.50; Rom. Leening —.—.

LONDEN, 8 Okt. Cons. 95⅝ a ¾; Braz. 5 pc. —; 3 pc Mexiko 22½ a ¾; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id doll. bonds —; Grenada uitgest. 5¼ a 5½; id. werkelijk 17¾ a 18¼; 5 pc. Venez. 27½ a 28; 2¼ pc. id. 14¼ a 14¾ 3 pc. Port. — a —; 3 pc. Spanje 46⅛ a 46⅝; 1½ pc. id. 34⅜ a 34⅝; Coupons 4¾ a ⅞; Passive 11 a 11¼; 4½ pc. Russen — a —; 5 pc. id. — a —; 2½ pc. Holland, — a —; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 63 a 64; id. 7 pc. Oblig. 77 a 78; Sardinië 86½ a 87½; Ecuador —.

WEENEN, 8 Okt. Met. 5 pc. 73.25; 2½ pc. —.—; Nat. 78.20; Loten 1854 4 pc. 110.—; Bank-Aktiën 890; Noord Baanakt. —.—; Oostenr. Cred. Loten 96; Cred. Anst. 208.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 263.—; Lomb. Venetiaans, —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.10; Parijs 48.30; Frankt. —.—; Amst. —.—; Goud 21½; Zilver 18¼.

BERLIJN, 8 Okt. Metalliek 5 pc. 58¼; Nationale 63¼, Stiegl. 5de serie 95; 6de id. 105; Rusland 5 pc. ——, Nieuwe 3 pc. 65; Pruiss. Staats. 4½ pc. 102; id. Nieuwe 5 pc. 100¾; [illegible] Oost. Spoorweg [illegible]; Credit 83¾; Wissel op Londen 3/m. 6.19. 17⅝; Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 141⅝, 2/m. 140⅞, Weenen —, Petersburg 95.

FRANKFORT, 8 Okt. Metalliek 5 pc. 57; Nation. 62⅛, Cred. Akt. 196⅛, Spanje 3 pc. 43, 1½ pc. 33⅛; Bankakt. 857, Wissel op Londen 1.6⅝, Weenen 95¼, Parijs —, Diskonto —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 10 Okt.

Tarwe: 130 ℔ b. Poolsche *f* 295; 131 ℔ j. witb. dito *f* 305 132 ℔ j. Bovenlandsche *f* 278.

Rogge: 118 ℔ Petersburger *f* 168; 118 ℔ Archangel *f* 167.

ROTTERDAM, 8 Okt. Gerst: 130/2 ℔ Koersche *f* 174. Haver: Riga *f* 7½ 9 bij partij per 100 Ned. ℔.

SCHIEDAM, 8 Okt. Rogge. Verkocht: 143/2 ℔ Arensburg *f* 163. In veiling circa 77 lasten min of meer beschadigde Archangel. Rogge van *f* 154 a *f* 149, van 112 a 115 ℔ Poolsche, — Moutwijn *f* 13.50; Jenever *f* 19.—; Amst. Proef *f* 20.25 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 0,30 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 8 Okt. Lovine, Pheniciena, Bordeaux.
HELVOET, 8 Okt. Post, de Maas, Faro.

UITGEZEILD:

TEXEL, 9 Okt. Klasen, Jan Frederik, Triëst.
VLIE, 8 Okt. Burgemeester Huidekoper (st.), Hull.
HELVOET, 9 Okt. Carney, City of Bath, New-Orleans.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 Oktober, in lading naar:

Mainz. J. Hammer, Mainz N°. 3.
Mannh. en Ludwigh. J. B. Haenlein, Franklin.
Keulen. H. J. Wilson, Cöln N°. 20.
Franckfort. Grunewald, Frankfort N°. 17.
Manheim. G. Itschert, Delphin.
Duisburg. J. v. d. Poll, Diana.
Dusseldorp. W. J. F. Wilson, Niederrhein N°. 11.
Urdingen. B. L. Casimir, Sara.

AMSTERDAM, 8 Oktober, vertrokken naar:

Heilbron. G. Mussig, Albert Schmidt.
Keulen. Kostermann, Cölln N°. 11.
Urdingen. W. Klaassen, Broedertrouw.
Keulen. J. Knipping, Anna Catharina.
Ludwigsh., Mannheim en Heilbron. H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Frankfort. H. Bosmans Frankfort N°. 6.
Mannheim. W. Bouwmeester, Carolina.
Wezel. A. Balck, Alma.
Duisburg. W. Lehnkering, Catharina.
Dusseldorp. H. Polman, Niederrhein N°. 4.
Maastricht. G. van Bourden, Union.
Coblentz. A. Grenshauser, Erzherzog Johann.
Mannh. en Ludmigh. W. van der Poll, Europa.
Keulen. H. Bern, Cöln N°. 13.
Maastricht en Luik. P. van IJwaarden, Stad Amsterdam.

Rijnhoogte ARNHEM, 8 Okt. 6 p. 4 duim.
KEULEN, 8 „ 4 vt. 8½ „

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, MARIA VAN HUGTEN, geliefde Echtgenoot van
J. F. HOEBINK.
ARNHEM, 7 October 1859. (1888)

(1889) Van de hevige ongesteldheid, welke mij voor eenige dagen aantastte, weder in zooverre hersteld, dat zonder bijkomende omstandigheden, er hoop bestaat mijne gezondheid zal terugkeeren, betuig ik bij dezen mijnen hartelijken dank voor de talrijke bewijzen van belangstelling, gedurende mijne ziekte ondervonden.
ROTTERDAM, J. PAULS.
8 October 1859. Rustend Pastoor.

Uit de Hand te Koop:

Een voor weinige jaren nieuw gebouwd **ORGEL**, met *drie* Manualen van 56 Toetsen en *vrij* Pedaal, waarvan de algemeene dispositie als volgt:

1° **Hoofdmanuaal**, met 12 doorgaande en 3 halve stemmen.
2° **Positief**, met 9 doorgaande en 1 halve stem.
3° **Echo**, met 6 doorgaande en 1 halve stem.
4° **Vrijpedaal** met 6 stemmen, terwijl door twee Koppelingen, *Pedaal*, *Hoofdmanuaal* en *Positief* kunnen worden verbonden. Pijp- en Regeerwerk zijn van de beste bouwstoffen vervaardigd en in volmaakten staat. Buitendien is de intonatie van elke stem *juist*, en die der tongwerken voortreffelijk te noemen. De kas van best wagenschot, met beeld- en snijwerk voorzien, heeft ten voeten uit eene hoogte van 10, op eene breedte van circa 9 Nederl. ellen.

Ter bekoming van nadere informatiën wende men zich door *franco* brieven aan het R. K. Kerkbestuur te Eindhoven. (1886)

Men vraagt een **R. K. Secondant**, die het Fransch kan helpen onderwijzen. — De voorwaarden zijn: Inwoning enz. en salaris naar bekwaamheid. Brieven *franco* onder L^a C. D. aan den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN.

Bij wien verschenen is:
Dr MACKENZIE, **Geene aanbeijen meer!**
Prijs *f* 0,75.

SECONDANTEN.

Voor eene R. K. Kostschool vraagt men **twee R. K. SECONDANTEN**, liefst **Hulp-Onderwijzers**, die, behalve in de gewone schoolvakken, respectievelijk onderwijs moeten geven aan eene HOOGSTE en MIDDELSTE Fransche klasse. *Teekenen* en *Muzijk* zijn aanbevelingen. Men schrijve *franco* en onder de Letters V. W., aan de Boekhandelaars BROESE & COMP. te Breda, mede opgave van conditiën en bescheiden. (1887)

Boekverkooping

op Maandag 17 October 1859 en drie volgende dagen door en ten huize van den Boekh. J. W. VAN LEEUWEN te Leyden, van eene fraaije verzameling **Godgel.**, **Regtsgel.**, **Geneesk.**, **Natuurlijke Historie**, **Letter-**, **Taal-**, **Dichtkundige** en **Historische Bocken**, waarin vele voorname werken uitmunten. De Godgeleerde nagelaten door wijlen den Wel-Eerw. Heer P. W. HOEKSTRA, R. C. Pr. en Pastoor te Steggerdam.

De Catalogus is op *franco* aanvrage en gratis verkrijgbaar.

N.B. Wie van de toegezondene Catalogus geen gebruik mogten maken, worden verzocht deze onder kruisband, met bijvoeging 3½ vel, *franco* terug te zenden. (1824)

Bij de Boekhandelaars C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam en Gebroeders J. & H. VAN LANGENHUYSEN te 's Gravenhage, is verkrijgbaar:

EENE PLAAT,

voorstellende

de in aanbouw zijnde

NIEUWE H. LAURENSKERK

te Alkmaar.

Prijs *f* 2.—

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.